

Vergaderjaar 2011–2012

32 621

Aanvulling van de Algemene wet bestuursrecht met bepalingen over nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige overheidsdaad (Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten)

Nr. 7 HERDRUK¹

NOTA VAN WIJZIGING

Ontvangen 25 november 2011

Het voorstel van wet wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel I (Algemene wet bestuursrecht) wordt gewijzigd als volgt:

1. In onderdeel A (titel 4.5) vervalt artikel 4:132.
2. Na onderdeel A wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

Aa

Het opschrift van hoofdstuk 8 komt te luiden:

HOOFDSTUK 8 BIJZONDERE BEPALINGEN OVER DE WIJZE VAN PROCEDEREN BIJ DE BESTUURSRECHTER

3. In onderdeel C (artikel 8:4) komt onderdeel 2 te luiden:
2. Er worden twee onderdelen toegevoegd, luidende:
 - f. als bedoeld in artikel 8:2a, tweede lid, onderdeel b,
 - g. inzake vergoeding van schade wegens onrechtmatig bestuurshandelen.

4. Na onderdeel C wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

Ca

In artikel 8:6 wordt onder vernummering van het tweede lid tot derde lid een lid ingevoegd, luidende:

2. Het beroep tegen een besluit op een aanvraag als bedoeld in artikel 4:126 kan worden ingesteld bij de rechtbank, tenzij de schade is veroorzaakt door een besluit als bedoeld in hoofdstuk 2 of 3 van de bij deze wet behorende Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak of door een handeling ter uitvoering van een zodanig besluit. In dat geval kan het

¹ I.v.m. het toevoegen van bronvermelding in de toelichting.

beroep worden ingesteld bij de bestuursrechter die ingevolge het desbetreffende hoofdstuk bevoegd is.

5. In onderdeel E (artikel 8:75a) wordt «rechtbank» telkens vervangen door «bestuursrechter» en wordt «Zij» vervangen door: Hij.

6. Onderdeel G (titel 8.4) wordt als volgt gewijzigd:

a. Artikel 8:88 wordt als volgt gewijzigd:

1°. Het eerste lid, onder d, komt te luiden:

d. een andere onrechtmatige handeling van een bestuursorgaan waarbij een persoon als bedoeld in artikel 8:2, eerste lid, onder a, zijn nagelaten betrekkingen of zijn rechtverkriggenden belanghebbende zijn.

2°. In het tweede lid wordt «beroep op de bestuursrechter» vervangen door: beroep bij de bestuursrechter.

b. In artikel 8:92, tweede lid, wordt «het verzoek als bedoeld» vervangen door: het verzoek, bedoeld.

c. In artikel 8:93, onder a, vervalt de komma na «besluit».

7. Onderdeel H komt te luiden:

H

Artikel 8:104, eerste lid, wordt gewijzigd als volgt:

a. Aan het slot van onderdeel a vervalt «en».

b. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel b door een komma wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

c. een uitspraak van de rechtbank op een verzoekschrift als bedoeld in artikel 8:95.

8. In onderdeel I (artikel 8:105) wordt «Het hoger beroep als bedoeld in artikel 8:104» vervangen door: Het hoger beroep, bedoeld in artikel 8:104, eerste lid.

9. In onderdeel J (artikel 8:108) wordt «8.2.7a» vervangen door: 8.2.7.

10. Onderdeel K komt te luiden:

K

In artikel 8:118, vierde lid, wordt «Artikel 8:73a» vervangen door: Artikel 8:75a.

11. De onderdelen L, M en N komen te luiden:

L

In artikel 10 van bijlage 2 wordt in de alfabetische rangschikking ingevoegd:

Algemene wet bestuursrecht: artikel 4:126, voor zover het besluit betrekking heeft op schade, veroorzaakt door een besluit op grond van een ander voorschrift, genoemd in artikel 9 of 10 van deze Bevoegdheids-

regeling bestuursrechtspraak, of door een handeling ter uitvoering van een zodanig besluit

M

In artikel 11 van bijlage 2 wordt in de alfabetische rangschikking ingevoegd:

Algemene wet bestuursrecht: artikel 4:126, voor zover het besluit betrekking heeft op schade, veroorzaakt door een besluit op grond van een ander voorschrift, genoemd in artikel 11 van deze Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak, of door een handeling ter uitvoering van een zodanig besluit

N

In artikel 12 van bijlage 2 wordt in de alfabetische rangschikking ingevoegd:

Algemene wet bestuursrecht: artikel 4:126, voor zover het besluit betrekking heeft op schade, veroorzaakt door een besluit op grond van een ander voorschrift, genoemd in artikel 12 van deze Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak, of door een handeling ter uitvoering van een zodanig besluit

B

Artikel II (Algemene wet inzake rijksbelastingen) wordt gewijzigd als volgt:

1. In onderdeel A (artikel 28) wordt «artikel 104» vervangen door: artikel 8:104.

2. Na onderdeel B wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

C

In artikel 29f, derde lid, wordt «8:73a» vervangen door: 8:75a.

C

Artikel III (Vreemdelingenwet 2000) wordt gewijzigd als volgt:

1. In onderdeel B (artikel 81) wordt na «artikel 8:104, eerste lid, onder c» ingevoegd: , van de Algemene wet bestuursrecht.

2. In onderdeel C (artikel 92a) wordt na «onder c» een komma ingevoegd.

3. In onderdeel D (artikel 93) wordt na «artikel 8:104, eerste lid, onder c» ingevoegd: , van de Algemene wet bestuursrecht.

4. Onderdeel E komt te luiden:

E

In artikel 106 wordt na «vrijheidsontneming» telkens ingevoegd: of -beperking.

TOELICHTING

Deze nota van wijziging bevat enkele juridisch-technische verbeteringen, met name ter nadere afstemming van het wetsvoorstel op het wetsvoorstel aanpassing bestuursprocesrecht (32 450) zoals dat luidt na de eerste nota van wijziging (nr. 8 herdruk).

Deze nota van wijziging wordt uitgebracht mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

A (Algemene wet bestuursrecht)

Onderdeel 1 (artikel 4:132)

De inhoud van artikel 4:132 is verplaatst naar artikel 8:6, tweede lid (nieuw). Zie de toelichting bij die wijziging.

Onderdeel 2 (opschrift hoofdstuk 8)

Na inwerkingtreding van de wijzigingen voorgesteld in wetsvoorstel 32 450 luidt het opschrift van hoofdstuk 8 «Bijzondere bepalingen over beroep en hoger beroep bij de bestuursrechter». Het onderhavige wetsvoorstel voegt aan hoofdstuk 8 een verzoekschriftprocedure toe voor schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten (titel 8.4). Dat maakt verbreding van het opschrift wenselijk.

Onderdeel 3 (artikel 8:4, eerste lid)

Een besluit op een verzoek om nadeelcompensatie is op grond van het eerste lid van artikel 8:2a Awb slechts vatbaar voor beroep bij de bestuursrechter indien de gestelde oorzaak van de schade dat ook is. Die bepaling vormt een uitzondering op de hoofdregel van artikel 8:1 Awb, op grond waarvan een belanghebbende tegen een besluit beroep kan instellen bij de bestuursrechter. Het tweede lid van artikel 8:2a biedt echter (onder meer) de mogelijkheid dat het bestuursorgaan bij besluit bepaalt dat het eerste lid van artikel 8:2a niet geldt. Als gevolg van zo'n besluit herleeft artikel 8:1. Deze mogelijkheid kan bijvoorbeeld gebruikt worden om voor een bepaald groot project de weg naar de bestuursrechter te openen, ook voor schade die niet is veroorzaakt door een appellabel besluit. Om juridisering tegen te gaan en om verschil in rechtsbescherming te voorkomen met de andere instrumenten waarmee op grond van artikel 8:2a, tweede lid, onderdelen b en c, de weg naar de bestuursrechter kan worden geopend (wettelijk voorschrift en beleidsregel), is het wenselijk om het «besluit van het bestuursorgaan», bedoeld in artikel 8:2a, tweede lid, onder b, toe te voegen aan de opsomming van besluiten in artikel 8:4 waartegen geen beroep openstaat.

Onderdeel 4 (artikel 8:6, tweede lid)

Deze bepaling vervangt het aanvankelijk voorgestelde artikel 4:132. Dat artikel regelde dat als (ingevolge artikel 8:7, vierde lid) tegen een schadeveroorzakend besluit beroep openstaat bij een gespecialiseerde rechtbank, die rechtbank dan ook het beroep behandelt tegen het besluit op een verzoek om compensatie van de schade veroorzaakt door eerstgenoemd besluit of door een feitelijke handeling ter uitvoering van eerstgenoemd besluit. De gedachte is dat de rechterlijke beoordeling van een besluit op een verzoek om nadeelcompensatie kennis vraagt van de regelgeving op grond waarvan het schadeveroorzakende besluit is genomen. Zie nader de memorie van toelichting, blz. 30 en 31. Het wetsvoorstel voorzagt echter nog niet in een vergelijkbare bepaling voor het geval dat voor het beroep tegen het schadeveroorzakende besluit in

eerste en enige aanleg een andere bestuursrechter dan de rechtbank bevoegd is ingevolge artikel 8:6, eerste lid, en hoofdstuk 2 van bijlage 2 bij de Awb (beroep in eerste aanleg bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, de Centrale Raad van Beroep, het College van Beroep voor het bedrijfsleven of bij een gerechtshof). Ook in die situaties ligt het voor de hand dat voor nadeelcompensatie dezelfde rechtsmacht geldt als voor het schadeveroorzakende besluit.

Het nieuwe tweede lid van artikel 8:6 regelt de rechtsmacht in beide situaties, dus 1. beroep bij een gespecialiseerde rechtbank (artikel 8:7, vierde lid, en hoofdstuk 3 van bijlage 2 Awb; artikel 4:132 oud), en 2. beroep in eerste aanleg bij een andere bestuursrechter dan de rechtbank (artikel 8:6, eerste lid, en hoofdstuk 2 van bijlage 2 Awb).

In dit verband wordt nog opgemerkt dat, indien ingevolge de artikelen 8:1 en 8:2a, tweede lid, van de Awb, beroep bij de bestuursrechter openstaat tegen een besluit op een verzoek om nadeelcompensatie voor schade veroorzaakt door een niet voor beroep vatbare handeling, het in de rede ligt dat de rechter voor het bepalen van zijn rechtsmacht zal aansluiten bij het in de jurisprudentie ontwikkelde leerstuk van het «bloc de compétence».¹

Onderdeel 5 (artikel 8:75a)

Na inwerkingtreding van de wijzigingen voorgesteld in wetsvoorstel 32 450 gelden veel van de bepalingen in hoofdstuk 8 van de Algemene wet bestuursrecht niet meer uitsluitend voor het beroep bij de rechtbank, maar ook voor de andere in eerste aanleg of (zie artikel 8:108, eerste lid, Awb) in hoger beroep oordelende bestuursrechters. Op die plaatsen vervangt wetsvoorstel 32 450 «rechtbank» daarom door «bestuursrechter». De wijziging van artikel 8:75a was hier nog op niet aangepast.

Onderdelen 6 tot en met 9 (artikelen 8:88, 8:92, 8:93, 8:104, 8:105 en 8:108)

Dit zijn technische correcties.

Onderdeel 10 (artikel 8:118 in plaats van artikel 8:119)

De aanvankelijk voorgestelde wijziging van artikel 8:119 (het huidige artikel 8:88, over herziening) kan om wetstechnische redenen beter worden opgenomen in wetsvoorstel 32 450 (tweede nota van wijziging). Het daardoor vrijgekomen onderdeel K van artikel I wordt gebruikt voor een noodzakelijk gebleken technische correctie van artikel 8:118.

Onderdeel 11 (artikelen 10, 11 en 12 van bijlage 2 bij de Awb)

In de onderdelen L, M en N van artikel I is voor de rechtsmacht in hoger beroep tegen een besluit op een verzoek om nadeelcompensatie een voorziening opgenomen die vergelijkbaar was met wat het aanvankelijk voorgestelde artikel 4:132 beoogde te regelen voor het beroep in eerste aanleg. Zie nader de memorie van toelichting, blz. 30, 31 en 56. De formulering van de drie onderdelen is aangepast overeenkomstig de formulering van het nieuwe artikel 8:6, tweede lid, Awb. Zie de toelichting bij onderdeel 4, hierboven. Tevens zijn de redactionele wijzigingen verwerkt die noodzakelijk zijn geworden door de nota van wijziging bij wetsvoorstel 32 450 (nr. 8 herdruk).

¹ Zie bijvoorbeeld ABRS 20 juni 2007, 200 606 800, LJN BA7617, JB 2007, 148, en CRvB 29 april 2008, LJN BD1113, AB 2009, 151.

B en C (Algemene wet inzake rijksbelastingen en Vreemdelingenwet 2000)

Dit zijn technische correcties.

De minister van Veiligheid en Justitie,
I. W. Opstelten